

BELOKRANJEC

SLOVENSKI KMET

GLASILO DOLENJSKIH KMETOV.
Geslo: Na delo za staro pravdo slovanskega kmeta.
Izhaja okrog 1. in 15. vsakega mesca. — Naročnina za celo leto znaša K 2.
Vse pošiljave prosimo na naslov: Belokranjec, Ljubljana, Breg št. 12.

II. letnik.

Ljubljana, dne 1. rožnika 1909.

Štev. 11.

Naročnina za leto 1909 K 2—

na naslov

Belokranjec, Ljubljana.

Slovenci in Slovenke!

(Zaplemba tega sestavka je razveljavilo višje deželno sodišče v Gradcu.)

Češki državni poslanec Vaclav Klofač je v seji avstrijske delegacije dne 30. okt. 1908. govoril dobesedno tako-le:

„Uporabljam, zavedajoč se tega, svojo imuniteto v to, da s te delegacijske tribune naravnost z gromovitim glasom kličem vsemu narodu, da se naj ravna po načelu „Svoji k svojim,“ posebno sedaj strogo in konsekvantno, da ne razbija nemških oken, ampak da ne obiskuje nemških in nemško-židovskih trgovin, da ne kupuje tujih izdelkov in tako mogočno uveljavi svojo moč kot konsument, ki zamore v odločilnem trenutku uprizoriti čudeže, če je organiziran in četudi na nas pošiljajo orožnike in vojake! Ti nas sicer zamorejo razganjati, morda tudi raniti, toda niti z artilerijo, niti s celimi divizijami konjenice nas ne more nihče prisiliti, da bi zahajali v prodajalne naših sovražnikov, katerih sini nas provocirajo, ter jim nosili težko zaslužene groše. Zločinec proti češki stvari je sedaj vsak, kdor bi ravnal drugače. Niti vinarja ne več onim, ki nas zasramujejo in žalijo!

Ponavljam: Niti ena češka noga ne sme več v trgovine onih, ki pljujejo na vse, kar je nam sveto in drago. Čeh mora podpirati Čeha, Čeh mora kupovati pri Čehu!“

Liberalna jesen v Beli Krajini!

Tako tarna doktor Rožič, kateremu ni bilo dosti blamaže na shodu v Podzemlju, nego moral jo je še v „Slovenca“ št. 111. od 17. t. m. s svojim podpisom poročati.

Preskočili smo Belokranjci kar celo polletje; iz spomladi smo sedaj že v jeseni:

Očita se nam malomarnost na polju gospodarstva; po Rožičevi izjavi so krivi temu napredni voditelji, menda Šuklje, Pfeifer, dekan Švaigar. Kar jih je bilo še doslej; to

so gotovo vsi napredni vodje, kateri so tako zanemarili gospodarsko polje v naši dolini. Nazivate nas slepce. Toda, kar se tiče slabega vida, je ta le na Vaši strani, kajti mi lahko s podpisi pri shodu navzočih mož, doprinesemo dokaz resnice. Kar se tiče kvartanja, poznamo po celi Belokrajini le eno shajališče kvartopircev in to je Vam in nam dobro znano župnišče, v katerem se po navadi udari „venti un“, in od tam je že marsikateri gost odšel zjutraj klaverno brez vinarja v žepu domov. Povedali bi o tem znali civilni in vojaški gospodje, kaj ne, ali — „pst“. Torej čisto počasi, in le pred svojim pragom.

Tudi sodbo o popivanju prepustimo ljudstvu, ki naj primerja župnišča s privatnimi hišami; poznamo taka župnišča, kjer se popije v enem letu čez 50 hektolitrov vina. Ta množina alkohola gotovo v marsikateri klerikalni glavi deluje.

Radi izvolitve predsednika, katerega ste izvolili si za kulisami pravilno, kakor trdite, naj Vam ostane; v bodoče si pa izvolite avstrijskega državljana, ne pa Amerikanca z ameriansko domovinsko pravico. Ali Vam je znano, da je nekdo odložil pred 8. dnevi čast županstva? Joj kako hitro! Komaj 14 dni po shodu.

Mogoče je to tisti značajnejš, ki noče trobitiv podzemeljsko-gradaški rožič? Bodi mu blag spomin!

Dalje nam je gospod poslanec Matjašič temeljito povedal, kar nam gre in razložil 10 milijonsko posojilo. Mi pa ostanemo pri svoji prvi trditvi in rečemo še enkrat, da vam bo od tega preostalo le povračilo, in bridke posledice bodejo nam in našim otrokom še mnogo let v žalostnem spominu. Imate prav, ako trdite, da ste nam dobri, ki tako dobro skrbite za naš blagor. Seveda se sedaj tudi ljudje ne bodo več izseljevali v Ameriko, od kar je Matjašič poslanec, in delali s tem častitim gospodom tolike preglavice, da morajo reveži nadomestovati gospodarje, ala slučaj Tomc v Semiču. Tudi teh 10% poviška nezakonskih, bili naj bi naprednjaki krivi. Kako stoji pa z mladeniškimi in Marijinimi družbami? Ko mora vsak čas kak mladenič ali kaka devica izstopiti? Poglejmo si nekoliko metliško Ma-

rijino družbo. Ali so to tudi mogoče liberalci?

Vidite dragi doktor Rožič, to niso Cankarjevi citati, temveč čista fakta!

Izmišljena je tudi trditev o nezakonskem otroku, katerega je baje mati umorila. Oglejte si le sodni akt, in ženo, katera ravno tako na svojem zemljišču gospodari, kakor poprej: obrekovanje pa spada pred sodnijo, kar bi Vam moralo biti znano g. doktor iuris.

Po Vaših trditvah so vsi ti dogodki posledice in sad naprednih poslancev. Želeli bi samo še ime katerega teh gospodov izvediti, ki nas je tako slabo vodil, da smo gospodarsko skoro popolnoma propadli. Mogoče je temu tudi kriv slučaj, da so gospodje duhovniki in ne naprednjaki posojevali kmetom denar po 25% in ne po 8%, nad katero obrestno mero se po pravici zgražate. Ako želite naslove teh duhovnih gospodov, so Vam drage volje na razpolago.

Torej g. doktor, ker so Vam in Vašemu še za ušesi mokremu informatorju naše razmere tako slabo znane, je bolje, da ne drezate ker bi znali le izvedeti še marsikaj zanimivega, kar Vam vsem skupaj ne bode posebno ljubo.

Očividec.

Pogozdovanje Belekrajine.

(Konec.)

Kako so se mi smejali sosedge in majali z glavami, češ, da nisem pri pravi pameti. Tudi tast in tašča sta me oštevala, trdeč, da bi mi ne bila dala hčerke, če bi bila vedela, da bom vse prodal, da sta hotela dati hčer „gruntarju“, ne pa kajžarju-osenku. Moja žena je lepo z menoj držala in nadaljeval sem svoje delo. Vsako leto sem nasadil po 4 vrste smrekic. Ko sem nasadil zadnje, t. j. dvajseto leto zadnje vrste smrek, so dosegle smreke v prvih 4 vrstah starost 20 let, t. j. višino do 7 m ter sem jih prodal a po 2 K, toda takoj zasadil drugih 2000 K. Zopet so zmajevali sosedge z glavami, toda ne neverjetno, marveč začudeno in s prepričanjem, da se mi pred 20 leti ni mešalo, ampak, da sem ravnal zelo pametno in previdno.

Zdaj mi dozori vsako leto 2000 smrekic, ki mi vržejo vsako leto 4000 K, razen tega imam svoje domovje, svoj vrt, svojo kravico

in doma vedno dovolj piva.*) Denarja vsega niti ne potrosim ne, dasi sem naročen na nebroj časnikov, tudi takih, ki so z lece prepovedani, ker se imam ravno časnikom zahvaliti za svoje blagostanje. Povem vam, da ne menjam z nobenim uradnikom.“

Tako mi je pravil mož v najlepši možki dobi, okoli 48 let star.

Od tega je minulo mnogo let, pozabil sem malodane na ta pogovor in na ta dan, kar me zanese usoda, da moram iti v Belokrajino. Videl sem dolgočasne breze po listnikih, zarastlih z reso; marsikje pa še brez ni, marveč le resje in grmovje. Koliko lepega sveta je v Belokrajini, ki ne daje prav nobene koristi razen par vozov stelje. Vsa pokrajina od Luže skoro do Stranske vasi in odtod do Črnomlja, dalje med Črnomljem-Adlešiči in Vinico bi se dala lepo nasaditi s smrekami ozir. sprva morebiti na kamenitih tleh z borovci. Koliko vrednosti bi imela Belokrajina v teh smrekovih gozdovih! Pa tudi slika Belokrajine bi ne bila tako tužna, nego je zdaj. Izvzemši južno pobočje gora od Doblič pa tja do onkraj Metlike, kjer raste rujno vince, se vidi marsikje golo kamenje, tužne breze in zapuščeni stelniki. Ta pogled napravi na tujca, čegar oko prvič zre Belokrajino bodisi z vrha Gorjancev, s Kumpmatelna ali z Griča pri Mavrlu, kaj mučen in tužen vtis. Kako vse drugačen bi bil pogled na mogočno zeleno iglasto drevje po Belokrajini, ki bi zakrivalo njena kamenita rebra!

In ravno zdaj, ko bo stekla Belokranjska železnica, bi bila morala biti Belokrajina že pripravljena, ker bo zdaj izvoz lahak. Belokrajina je že dobro desetletje s pogozdovanjem zamudila, toda prepozno še ni. Naj bi ukrenili merodajni činitelji vse potrebno, da se prične s pogozdovanjem prej ko mogoče.

*) Na Koroškem se pije namreč večinoma le pivo, ker vino ne raste.

Seveda brez izdatne pomoči dežele in posebno države je vsako vspešno pogozdovanje nemogoče. Poslanci in občine naj bi izposlovali prav izdatno pomoč dežele in države. Najbolje bi bilo, da bi se proglasila Belokrajina za kraški svet, kamor tudi sodi po vsej svoji formaciji, in bi jo država pogozdovala, kakor pogozduje Kras na Notranjskem.

Nekaterniki so že uvideli korist pogozdovanja in so začeli saditi smreke na svojem svetu (n. pr. gg. Kajfež, Kline in Kunc).

Zdaj je čas za pogozdovanje, toda skrajni čas. Z železnico pridejo špekulativni tujci, ki bodo pokupili tisti svet, ki Belokranjecem dozdaj ni družega nosil nego par vozov stelje na leto, ki bo pa tujcem nosil tisočake, s katerimi bodo financijelno zaslužili domačine.

Končno naj še pripomnim, da ugovarjajo nekateri vinogradniki, da ne kaže saditi iglastega drevja zato, ker dela baje mraz in bi potem trte pozeble. Jaz sem tega mnenja, da bi gozd — toda vsak, tudi listnato drevje — pač škodil trtam, če bi bil preblizu, toda če je v primerni daljavi, da ne pade senca na trte, ali pa še mnogo dalje, potem mislim, da bi trti prav nič ne škodoval.

G. M.

Belokranjica, bela obleka bodi tvoj ponos!

Dandanes drvi človeštvo proti cilju blagostanja. Boj za obstanek ne bojujejo le posamezniki, tudi cele družbe in narodi se borijo za obstanek. Pojavi zastarevanje in se umikajo novim ali s tujo besedo povedano — modernim pojavom.

Stari običaji se umikajo novim, to uvidevamo tudi v noši. Ako se ozremo po oblekah, vidimo, da imajo različni kraji različne noše. Noša, katera je bila nekda

posameznim narodom značilna, propada, narodna noša izgubiva svoj pomen, izpodriva jo nekakšen internacionalizem ali mednarodnost. Ali naj se to propadanje odobrava, ali naj težimo za tem, da se narodna noša reši pogina tam, kjer je to še mogoče? Glede tega vprašanja si nasprotujejo mnenja. Nekateri mislijo, da je narodna noša, ki se doma izdelava, dražja nego ona, katera se izdeluje po tovarnah. Tega mnenja so zlasti tovarnarji, zato ker dosti več blaga razpečajo tam, kjer je mednarodna noša nego tam, kjer je narodna v navadi. Za narodno nošo pa se ogrevajo oni, kateri vedo, da je noša nekaj posebnega, nekaj značilnega za dotični narod, objednem pa mnogo lepša kot druga obleka, katera se po tovarnah izdeluje in da stane narodna noša ljudi, kateri sami sejejo lan in konoplje, sami predejo, tko in šivajo le pridnosti in truda, ne pa denarja, katerega bi sicer razmetavali za razno tovarniško blago. Po onih občinah, kjer se je narodna noša še obdržala ter domače žerske same predejo, tko in šivajo, ostaja denar doma in hiša, v kateri se tako dela, se lahko zove tvornica za dotično družino. Prosti zimski čas se ne porablja za brezdelje ampak ravno nasprotno. Ljudstvo se vadi marljivosti in pridnosti. Kar časa službujem v Belokrajini, sem opazila, da so Belokranjice jako delavne, da jim je treba iskati para po onih krajih, kamor tvornice spečavajo svoje blago.

Dvanajsta ura je v zvoniku že odbila, po oknih so vzcvetele ledene rože, okrog hiše brije mrzla burja ali pridna roka belokranjske gospodinje še ne počiva. Krog sebe ima zbrane svoje dekleta; med pripovedovanjem pravljic iz starih časov ali pa med prepevanjem narodnih pesmi, jim teko vretena med prsti, kakor da jih gonijo mali motorji, katerih ni ustvarila tehnika, ampak jih podelila vse iznajdujoča, vsemu se prilagodujoča mati narava.

Podlistek.

Belokranjskemu Sokolu.

Mi bratje, sokolov četa smo,
sinovi naroda —
in naše geslo je: Naprej
do cilja jednega!

Če šviga strela, grom buči
ne plašimo se mi,
za narod svoj, če treba je
žrtvujemo vse moči.

Pod zmage praporom naprej
korakaj sokol vsak,
da z naše zemlje zgineta
sovrag in njega znak.

Tihozor.

Tri črne jagode.

Tri jagode tri črne,
tri črne jagode,
vas srce vzljubilo
do zadnjega je dne.
Pripela vas na prsi
bom črne jagode,

bodite znakom žalnim
kot bolne so solze. —

S solzami vas bom prala
tri dolge, bolne dni,
s solzami vas močila
tri dolge bom noči.

Ve jagode ve črne,
ve črne jagode,
ve dragemu povejte,
da ljubi ga srce.

Ko solz presahne potok,
umrlo bo oko,
srce pa njega, verno
ljubilo daljé bo.

Tihozor.

Moj stric Julij.

(Prevod iz francoščine.)
(Dalje.)

In vsako nedeljo ponavljal je oče, kadar je zagledal temne parnike, iz katerih so se vzdigovale proti nebu kače dima, z nezmojljivo točnostjo ure, besede:

„Kakšno presenečenje bi bilo za nas, če bi bil Julij tu notri.“

In zdelo se nam je, da ga ga vidimo, kako maha z robcem in da slišimo njegov glas:

„Oha! Filip!“

Tisoč načrtov je bilo vzgrajenih pri brezdomnem pričakovanji njegove vrnitve; celo majhna hišica na obali morja je bila med darovi, s katerimi nas bodo obsipali stričevi zakladi in nočem trditi, da moj oče ni stopil v to svrhu že v pogajanja.

Ena mojih sestra je bila takrat stara osemindvajset, druga šestindvajset let. Vse je kazalo, da se nobena ne bo omožila, kar je povzročalo rodbini ne malo bridkosti.

Slednjič se je vendar pojavil snubač in sicer za drugo sestro, bil je uradnik, ne ravno bogat, a pošten mož. Ne morem se iznebiti prepričanja, da je pismo našega strica, ki so mu ga pokazali neki večer, premagalo pomisleke mladega moža ter povzročilo, da se je odločil za ta korak.

Snubač je bil najprisrčnejše sprejet in sklenili smo, da napravimo po poroki skupno rodbinsko potovanje v Jersei.

Jersei je idealen cilj za potnike, kateri imajo malo v žepu. Ni predaleč, potnik se

Zjutraj, ko se še ni petelin oglašil in ko cerkovnik še ni odzvonil belega dne, že zopet teko oni naravni motorji. Ni li to pridnost?

Pa pogledajmo nekoliko tudi v dan. Dekle, ki nese težko banjo vode na glavi pridno vrti vreteno, sukajoče nanjo tanko nit, katera se prede iz finih, belih vlaken, ki so z rdečim trakom povezana v kodeljo na lepo narezljani preslici. Tako si ustvarja ženstvo belo, snažno oblačilo, katero tako dobro karakterizuje pridnost Belokranjice. Belokranjsko ženstvo je tudi znanstvenik dr. Valter Šmid označil kot marljivo in delavno, v katerem še vlada duh narodnega ponosa in narodne iznajdbe in da baš to ženstvo nudi še dandanes znanstvenikom podatke o marljivosti starih Slovanov, s tem da goji še narodno nošo, katera ima velik pomen za obstanek vsakega posameznega naroda.

Ko se je lanskega leta vršil v proslavo 60 letnega vladanja spreved po Dunaju, je bila v sprevedu zastopana narodna noša. Vsi časopisi so takrat pisarili, da naj bi ta spreved oživljajoče vplival na narodno nošo. Koliko se je s tem sprevedom doseglo v prilog narodni noši, o tem ne mislim razpravljati.

Ko sem potovala po nemških krajih, sem opazila, kako Nemci in to inteligenca, visoko čislajo narodno nošo. Kdo še ni videl malega fantiča, ki je bil oblečen kakor Tirolec in je hodil z očetom, kateri je bil v fraku in cilindru ali pa matere, ki je imela na glavi sedaj moderni klobuk, ki izgleda kakor tri cente težek zvon, ob njeni roki pa je šla brhka hčerka, oblečena v lahkotno obleko kakor Rožnodolinka. Vprašamo se, kaj je smoter temu, da je bil deček oblečen kot Tirolec in deklica kakor Rožnodolinka? To je narodna vzgoja mladine. Kar pa smejo Nemci, mislim, da tudi nam ni prepovedano.

Oglejmo si nekoliko one kraje, kjer so prej omenjeni naravni motorji prominili in

že bujno cvete mednarodna noša. Kdo še ni videl opice Lisete, katera pleše, oblečena v rdeče krilo z zelenim klobučkom na glavi? Li ne vidiš tega pri dekletu onega kraja ob nedeljah? Žuljave, od solnca obžgane roke in zagoreli obraz, ki gleda iz baržuna in svile pripada k obleki ravno tako, kakor kosmate roke in obraz Lisete k rdečemu krilu. Ali so ne vidi tu znak zapravljenosti in ne znak štedljive gospodinje? Ali se ne vidi tu lenoba, ki diči težaški obraz kakor zelen klobuk opico Liseto? Da, reči smem, da v krajih, kjer vlada ta razkošnost, napuh in ošabnost, je človeško, žensko bitje popolnoma brez okusa in brez smisla za „lepo“, kajti pristoji mu ona šara ravno tako, kakor zajcu boben in ščetinarju sedlo.

Kako pa izgleda ravno kar opisano dekle ob delavnikih? Vprašajmo jo, kolikokrat opere ono svojo obleko, katera je umazana od polaganja in od druge hlevske nesnage in svoj zastor, kateri se sveti, kakor da bi ga bili polži oblazili. Kako vsa drugačna je Belokranjica!

Ona stopa kakor bela lilija čista in snažna s ponosom, da to kar nosi na sebi, je ustvarila njena pridna roka. Na njeni obleki so ponižni okraski, kakor so šepka, kambice, vozlički, vezanka itd., kar vse je iznajdba njenega duha. Je li to ne povzdiguje nad vso tovarniško šaro? Pa bela pečica na glavi, kaj ne znači ona ponižnosti, varčnosti in marljivosti belokranjske devojke? Kdo ne razvidi tu razlike med tovarniškim oblačilom in med oblačilom prej imenovanih naravnih strojev? Tu je vsakemu odprto polje, kjer zamoremo ustvarjati sebi ponos, ako delujemo na to, da se reši narodna noša iz rok tuje veleobrtne, industrijalne špekulacije.

Ako preračunimo, koliko svetlih kronic odpotuje iz naše Belokranjine v tuji svet, da se ž njimi maste naši sovragi, bi vsakdo, ki ima še kaj srca za blagor naroda, po-

dvojil in potrojil vse sile, da se ohrani v našem narodu še zadnji ostanek narodne obleke. Vsake izobražene slovenske žene je sveta dolžnost, da se zavzame za ta prastari slovenski spomin.

Vam pa Belokranjice kličem: „Ostanite zveste svoji robači, svojemu uspehju, svoji dolenjkji, svojemu oplečju in svoji nedolžni beli pečici, ki vas diči in je vaš ponos in znak vaših marljivih delavnih rok ter znak varčnosti in gospodinske pridnosti.

Živela bela Belokranjica, ponos slovenskega naroda!“ Poldka.

Dopisi.

Iz Štrekljevca. Prepričana sem, dragi „Belokranjec“, da i ti rad izveš, kaj se godi po svetu. Na Kalu pri Štrekljencu smo imeli v nedeljo 9. t. m. takozvani „bal“ in sicer v hotelu pri „treh Gracijah“, po domače „pri Matetkah“. Tu se je plesalo, da se je kar kadilo. Pri vsem tem pa je ta nekaj vredna, da so bile prirediteljice plesa Marijine hčere ter dobile takoj plačilo, ko se je v župnišču izvedelo, da so velike „nasprotnice“ plesa. Odslovil jih je njih dušni pastir, in tako, da so sedaj eks Marijine hčere. Seveda za vsak trud svoje plačilo. Isto tudi tu. Kuhale so gnjati, klobase, pekle potice, a vse zaman. Ker med tem, ko so se pošteno vrtile, so si znali drugi „prišpogati“ požrtijo in to brezplačno. Semiško gasilno društvo je bilo tudi povabljen. Zvedelo se je seveda, da so plesali po Mihčevem taktu. Saj smelo trdim, da je drugi „Napoleon“, ker izvrši dve deli naenkrat, namreč, da gode in drema. Seveda so dobili tudi naši c. kr. orožniki povabilo, in sicer jako originalno. Čujte: „Gospodje orožniki, naši služabniki“. Gospodične Matetke uljudno vprašam, odkdaj so orožniki naši služabniki? Gotovo gospodične Matetke mislijo dobiti kako večjo čast in dostojanstvo kjer bi se jim pridelo telesno gardo. No, kadar pride do tega, hočem razsvetliti Kal in seveda naročiti njim na čast zopet Mihca.

Iz mlina na bregu Kolpe. Na dopis „Iz Otoka“ z dne 5. maja t. l. v „Belokranjecu“ pripominim sledeče: Ne vem, ali je g. dopisnik iz Otoka sam izmeril ono površino, na koji je voda zemljo odnesla, ali je dal po veščaku izmeriti — to pa vem, da se je glede tega najmanj za polovico zmotil. Ako se pa odračuna oni del te površine, na katerem je voda že preje odnesla zemljo in za kojega so kmetje dobili primerno odškodnino, potem je pomota g. dopisnika še za polovico večja. Kar se tiče uresničenja prerokovanja kmetov proti učnosti hrvatskih inženjerjev, rečem le to, da se bo skazalo, katero mnenje je pravo. Nadalje naj g. dopisnik vzame na znanje, da nisem čakal z zagravitvijo novega toka reke na njegov dopis, ker je bil že pred obelodanjenjem dopisa toliko zagrajen, da se ni bati vač daljne škode, najmanj v onem obsegu, kakor g. dopisnik prorokuje. V ostalem je članek nekako tendenciozen ali ž njim ne bode ne slapa, ne mlina odnesel.

A. Božič, posestnik mlina.

pelje v tovrnem čolnu čez morje in je kmalu na tujih tleh, ker otok je angleška last.

Okoli tega potovanja v Jersei so se vrtile od tega časa vse naše misli in sanje.

Slednjič je prišla ura odhoda. Še danes vidim, zdi se mi, kot, da bi se bilo šele včeraj dogodilo, kako moj oče z veliko skrbnostjo pazi, kako se vkrcavajo naši trije kovčeki, kako se moja mati v največjem razburjenji oklepa roke moje neomožene sestre, ki je bila odkar se je ločila od one, kakor od koklje in celega gnezda zapuščeno pišče in vidim tudi, da mladi par vedno ostaja za nami, tako da se večkrat oziram za njim.

Zapiskalo je k odhodu. Na krovu smo bili, ko se je ladija pomikala ven na odprto morje, čigar površina je bila gladka in ravna, kakor plošča iz zelenega mramorja. Ponosna sreča nas je navdajala, ko se je počasi pomikalo obrežje, čuvstvo, ki se v takih slučajih rado polasti onih, kateri malo potujejo.

Moj oče se je samozavestno vzravnal po konci v svoji stari suknji, iz katere smo še to jutro z največjo skrbnostjo spravili madeže, da je dišala po bencinu. Ta vonj, ki sem ga tako dobro poznal od naših sprehodov,

je vzbujal v meni praznične občutke. —

Na krovu smo opazovali dve elegantni dami, katerima sta dva gospoda podajala ostrige. Star, raztrgan mornar je odpiral školjke z nožem, gospoda sta jih jemala iz njegovih rok ter sta jih dajala damam. Te so jih použile na okusen način, prijele so jih s finim žepnim robcem, nagnile malo glavice, da si ne omadežujejo obleke, izsrkavale hitro vsebino ter metale prazne lupine v morje.

To okusno zauživanje je očividno zapeljalo mojega očeta. Približal se je materi in sestrama ter rekel:

„Ali ne bi tudi pokusili ostrige?“

Sestri sta takoj odgovorili da, a mati, ki je premislila, da bo to stalo nekaj denarja, odklonila je rekoč:

„Bojim se, da si pokvarim želodec, daj jih otrokom, a ne preveč, da ne zbole.“

Potem se obrne k meni ter reče: „Za Josipa to ni, dečkov ne smemo razvajati.“

Ostal sem pri materi, a na tistem sem se hudoval nad storjeno mi krivico. Sledil sem očetu z očmi in videl, kako ponosno pelje svoje hčere in zeta k staremu, razcapanemu mornarju.

(Konec prih.)

Iz Semiča. Dopis iz Semiča v Belokranjcu št. 5. je zbodel nekoga iz Podzemlja tako, da razlaga v Domoljubu št. 13. deželno gospodarstvo in druge stvari. Piše med drugim: „Prejšnji liberalni deželni odborniki, ti so napravili deželi ogromno dolga, tako da so sedanji deželni odborniki, ki so res prijatelji ljudstva v veliki stiski“. No, da znate napraviti ogromen dolg, to ste ravnokar dokazali. Vemo pa tudi, da je kranjska dežela v gospodarskem oziru najslabša, posebno pa, kar se tiče naše Belokrajine, katero sploh vedno zastopajo klerikalni zastopniki, kateri so za našo Belokrajino prokleto malo storili, vemo, da tudi sedanji ne bodo veliko več ali pa mogoče celo nič. Dopisnik Domoljubov, da si nekoliko ogledava Belokrajino, pojdi z menoj, dobro bi bilo, da povabiva tudi g. Matjašiča s seboj, — a ker bomo hodili po slabih cestah in prišli tudi v take kraje, kjer ni vode, bi bilo dobro, da vzamemo s seboj kakega osla in mu vode na hrbet naložimo. Krenimo jo iz Podzemlja čez Adlešiče in od tam na Vinico. Kaj vidimo? Cesta slaba, ljudje ubogi, prometa razun Vinice nič, ker ni cest. Pojdimo naprej in oglejmo si Poljansko okolico, videli bomo istotako ali pa še slabšo cesto in ker nimamo časa čakati dokler bo „sveti Šuklje“ tukaj čez železnico izposloval, moramo po ravno taki cesti, katera je kakor nalašč za našega štirinogatega tovariša, naprej proti Črnomlju. V Črnomlju slišimo tožiti o klancih, dalje upanje na nov most in na že tako dolgo zaželeno železnico, a kdaj se nam to upanje izpolni, to še sam Sv. Peter ne ve. Pojdimo dalje proti Kotu po hudem klancu gor na Kumpmatel, od tu si ogledamo precejšen kos zanemarjene Belokrajine, in sedaj zopet po klancu navzdol, kjer bi bilo treba kar dve coki proti Semiču. Od tu skozi Strekljevec na Lužo, zopet slaba cesta, a vode ni v celi okolici doli do Krupe, niti za ljudi, niti za živino, istotako na Suhoru in metliški okolici. Ker je pa g. Matjašič od tam doma, si bo to pri priložnosti lahko sam ogledal. Kaj pa je s shodi? V zadnjem času je gosp. Matjašič res priredil nekaj shodov, a udeležba je bila majhna in povedal ni nič, pa tudi liberalcem ni vroče prihajalo. No treba bo počakati, da bo zrak bolj vroč in potem bo gotovo tudi klerikalcem vroče prihajalo in mogoče še celo g. Matjašiču! — Ker nimam toliko prostega časa kot Domoljubov dopisnik, se je moj dopis nekoliko zakasnil.

Iz Bele Krajine.

Belokranjec ne preneha, kakor so poročali nekateri listi, ampak se razširi in bo izhajal odslej vsak teden skupno z Notranjcem.

Dva odvetnika v Črnomlju. V kratkem se bosta nastanila v našem starem Črnomlju dva odvetnika. Prvi je g. dr. Sturm iz Metlike, koncipijent pri dr. Krisperju v Ljubljani, drugi pa naš ožji rojak — Črnomaljec gospod Ignacij Malnerič, ki je sedaj koncipijent pri odvetniku doktor Žitku

v Novem mestu. Gospod dr. Sturm je že vzel stanovanje pri Skubicu v najem in bo otvoril že letos svojo pisarno. Gospodu Malneriču pa je dal, kakor se sliši, njegov oče, tukajšnji trgovec „Martin“, jedno izmed svojih hiš na glavnem trgu na razpolago. — Ker so odvetniki ne le čuvaji pravic pred sodišči in oblastnjami, ampak večinoma tudi prvoborniki v socialnem življenju in že po svojem stanu vzgojeni, neustrašni zastopniki ljudstva, smemo tudi mi Belokrajci pričakovati, da bosta naša odvednika porabila vsaj nekaj svojih moči in prostih ur v to, da nas vodita v političnem in organiziraju v gospodarskem našem življenju. Zlasti kličemo našemu obče priljubljenemu rojaku g. Ignaciju Malneriču: Dobro došel! V boj za staro pravdo!

Plačani vohuni hodijo ob Kolpi in iščejo veleizdajalcev. Tako je bil nedavno nek srednje velik, z rjavimi brkami, na pol gosposki vohun v gostilni v Ribniku, kjer je prepeval srbske pesmi, ki jih ima na Hrvatskem madžarska vlada za veleizdajniške. Mamil je v gostilni navzoče goste, naj pevajo z njim. Gostilničar pa ni bil mož brez glave, ampak je kmalu spoznal vohunove nakane in mu pokazal vrata. Objavil ga je tudi politični oblasti, katera pa dosihdob ni storila svojih dolžnosti, kajti plačani vohun je še čez osem dni stikal v kopališču Lešče. Tudi tu so ga gostje kmalu razkrinkali, (opozorila jih je neka gospa) in je bil prisiljen pobrati šila in kopita. Tako se po Hrvatskem dela umetna propaganda, plačana od žuljev kmeta, za notranji nemir in nered. Ker ti tički, katerih je baje več, gotovo obiščejo tudi našo zemljo, opozarjam s temi vrsticami na opreznost in previdnost slavno občinstvo.

Zadruga obrtnikov črnomaljskega sodnega okraja je sklenila, da se bode vršil vsako prvo nedeljo vsakega meseca prijateljski sestanek vseh obrtnikov. Prvi tak sestanek se je vršil dne 9. maja t. l. v gostilni gosp. Miheliča v Črnomlju, katerega se je udeležilo 21 obrtnikov. Namen teh sestankov je, da se medsebojno dogovori o potrebi in povzdigi obrtnega stanu v okolišju te zadruge. Drugi sestanek se vrši dne 6. junija 1909 ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. Josipa Skubica, mesarja v Črnomlju, k kateremu se vsi gosp. obrtniki najljudneje vabijo, ker le v slogi in skupnem delovanju se da povzdigniti obrtni stan.

Belokranjska železnica. Pravijo, da se belokranjska železnica v doglednem času sploh ne bo gradila, ker se je porabilo za to gradbo določenih 37 milijonov baje za zadnjo mobilizacijo. Inženirji še merijo i. s. zdaj progo od Straže po Črnomošnjiški dolini na Kumpmatel. Toda vse nadaljno merjenje je baje le pesek v oči.

Dolenjske novice.

Umrli je dne 14. maja v Novem mestu frančiškanski gvardijan p. Viljem Vindišar v starosti 60 let. Par dni pred smrtjo se mu je bil baje omračil duh.

Premeščen je iz Črnomlja v Ljubljano sodni sluga Anton Salmič. Ker je bil v Črnomlju doma, je tukajšne razmere natanko poznal in ker je bil zelo prijazen in dober godbenik ter kapelnik črnomaljske godbe, ga bodo Črnomaljci težko pogrešali.

Člani slovenskega deželnega gledališča so gostovali dne 23. in 27. maja v Novem mestu, dne 24. maja v Črnomlju, dne 25. in 26. maja v Metliki. Dalje bodo gostovali dne 2. junija v Ratečah v dvorani Narodnega doma in dne 3. junija v Trbovljah na Vodi v krasni Fortetovi dvorani. Člani igrajo izvanredno dobro ter jih je kar najgorkeje priporočati.

Utonila je poldrugoletna hčerka posestnika Fr. Kastelca v Klancu pri Šmarju poleg Grosuplje. Igrala se je s starejšo 8letno sestro na prostem, približala se neopaženo nekemu jarku in padla v vodo.

Ponižno vprašanje g. deželnemu poslancu Matjašiču. Na shodih tolažite kmete s tem, koliko bodo imeli od desetmilijonskega posojila, da se bodo gradile in popravljale ceste in delali vodovodi. To je menda res. Toda ponižno vas vprašamo, koliko bo dobila od teh 10 milijonov Belokrajina, ki jih bo tudi morala pomagati vračati, katere ceste se bodo v Belokrajini gradile ali vsaj preložile in kateri kraji dobe dobro pitno vodo? To nam povejte!

Modras je pičil orožnika. Dne 13. t. m. je orožnika g. Srečka Vidmarja iz Št. Janža na Dolenjskem, ko je bil v službi, pičil modras. Ranjenec se je dal prepeljati v Mokronog po zdravniško pomoč; pri dohodu je izgubil zavest in se boril s smrtjo. Prvo pomoč je dobil na orožniški postaji od svojih tovarišev in pozneje od zdravnika; sedaj je upati, da okreva. Ker je letos nekako kačje leto, naj bodo ljudje pozorni.

Franceta Ivaniča, pos. sina iz Dolnjega Suhorja št. 18 je prišla v Ljubljani policija in ga oddala deželnemu sodišču, ker se je hotel izseliti v Ameriko brez dovoljenja. Ljubljansko deželno sodišče ga je izročilo baje okrožnemu sodišču v Novem mestu. Baje ga je mati sama nagovarjala, naj gre v Ameriko. Čudna mati!

Meseca aprila je bilo sprejetih v moško bolnico v Kandiji 144 bolnikov, dočim jih je ostalo od meseca marca 104. Vseh oskrbovalnih dni v aprilu je bilo 3087. Zaprstilo je bolnico 98 ozdravljenih, 35 zboljšanih in 10 neozdravljenih, ostalo jih je pa v bolnici 98. Ves mesec april jih je umrlo 7.

Izžrebanje porotnikov za okrožno sodišče novomeško. Dne 3. majnika so bili izžrebani za drugo porotno zasedanje kot glavni porotniki sledeči gospodje: Fr. Verderber, trgovec v Kočevju; A. Hönigmann, trgovec v Starem logu; Fr. Gschella, trgovec v Ratečah; Ivan Zupančič, mlinar v Sp. Ponikvah; Fr. Može, trgovec v Dvoru; Ivan Bučar, posestnik v Št. Jerneju; Ivan Bregar, posestnik in gostilničar v Ribnici; Fr. Muška, posestnik in mizar v Toplicah; Jože Roštohar, posestnik na Bregu; Fr. Zupančič, posestnik in gostilničar v Rakovniku; Ivan Schneller, trgovec v Koprivniku; Fr. Šiško, pos. in župan v Zalokah;

Fr. Žagar, pos. in župan v Trebelnem; Mat. Gramer, tovarnar suknja v vasi Reichenau; Ivan Mušič, pos. v Dragatušu; Anton Kajfež, posestnik in vinski veletržec v Kočevju; A. Pirc, posestnik na Ravnem; Miko Dragoš, posestnik v Dolenjcih; Mat. Šmaljcclj, posest. v Dragatušu; A. Kmetič, posestnik v Logu; Št. Pirnat, posestnik in župan v Višnjiigori; R. Engelsberger, posestnik in trgovec v Krškem; A. Bevc, posestnik v Pečicah; Jože Errath, trgovec v Mokronogu; A. Ferkolj, posestnik v Sp. Kranjski gori; Fr. Jaklič, posestnik in vinski trgovec v Sp. Ložincu; A. Kolenc, posestnik v Škrljevem; Fr. Kresal, posestnik na Kalu; A. Kramar, posestnik na Mirni; A. Smerke, posestnik v Žuženperku; H. Medved, posestnik in župan v Šenčurju; J. Spendal, posestnik in trgovec na Polju; Jože Tomič, urar v Kočevju; J. Groznik, posestnik na Pungratu; J. Macher, trgovec v Kočevju; Jernej Turk, posestnik in župan v Sp. Mokrem polju. — Kot namestniki so izžrebani: Jože Zure, posestnik in gostilničar v Kandiji; A. Weiss, posestnik in trgovec v Novem mestu; Ivan Znauc, posestnik in mlinar v Šmihelu; Ivan Koklič, posestnik in hotelir v Novem mestu; M. Bruner, posestnik v v Novem mestu; A. Turk, posestnik v Vel. Škrjančah; M. Bramor, posestnik in usnar v Novem mestu; Ivan Ferlič, posestnik in gostilničar in Ivan Kastelic, posestnik in pek oba v Novem mestu.

Iz Šentpetra pri Novem mestu. Prejšnjemu dacarju v Šentpetru Josipu Piškurju so metali ljudje polena pod noge, pa tudi sedanjemu dacarju Jožetu Blanču se ne godi bolje. Ko je prišel na velikonočni ponedeljek zadat k Antonu Teropčiču pod vejico, so ga napadli Anton in Jurij Teropčič, Gašpar Košljari in Janez Jerman, ga suvali, psovali, mu prebrnili sod, na katerem je imel knjige in zaznamke in ga izsuvali iz kleti. Sodišče bo baje odločevalo o tem, če je tako početje dopustno ali ne.

Uboj v Cirkniku v Veliki dolini. V nedeljo, 9. maja je bilo v Cirkniku cerkveno proščenje. Radi tega se je zbralo več ljudi pri Štefanu Galiču, ki je točil vino pod vejico. Ko so se fantje in dekleta nabrali nekoliko preveč vinske kapljice, so odšli vsak zase, oziroma v gručah. V Močnikovem jarku so pa naletele nekatere gruče slučajno druga na drugo. Pri tej priliki je vprašal Janez Hostnik iz Gaja Jureta Žerliča, kako je kaj. To se je pa Žerlič tako zamalo zdelo, da je priložil Hostniku tri gorke zašnice, katere je Hostnik mirno pretrpel in se je skušal še smejati. Ko je pa koj nato pritekel s palico v roki zraven še Martin Ciglar, je odprl Hostnik svoj žepni nož, pa ga zopet zaprl in spravil, ko je vrgel Ciglar palico od sebe. Hostnik je odšel lepo naprej, da bi se izognil pretepu ali vsaj besedičenju, toda priskočil je za njim Miko Ciglar in začel pretepati Hostnika, ki je prestregel vse udarce z levo roko, da ni dobil udarcev po glavi. Medtem so obstopili Hostnika tudi še Martin Ciglar, Jure Žerlič in France Novoselc. Eden izmed teh je sunil Hostnika z roko v hrbet, da je padel naprej in se oprl na roke, ko je hotel vstati, je dobil

drugi sunek v hrbet, da je padel zopet na roke. Medtem je zadobil na levi roki tudi nekoliko vbodljajev z nožem, drugi pa so ga topli in bili vsenavprek. Ko je toča udarcev nekoliko ponehala, je potegnil Hostnik iz žepa svoj nož, ga odprl in zamahnil proti svojim napadalcem, ki so ga še vedno bili. Takrat je prišel zraven France Skvarč, ki je priskočil Hostniku na pomoč in pregnal napadalce, toda tudi on je dobil par vbodljajev z nožem. Z napadalcem vred je zbežal tudi Martin Ciglar, ki se je pa zavlekel le s težavo kakih 50 korakov daleč, ter obležal in umrl vsled izkrvavitve, ker mu je bila prerezana ena glavnih žil.

Uboj. Dne 23. maja t. l. je prišel Jože Lukšič, posestnik iz Sevnega, na dvor grajščine „Vinski dvorec“ imenovane „Pajnof“ pod Trško goro. Ker je bilo že zvečer okoli desetih in je Lukšič večkrat dražil kočijaža v Vinskem dvorcu in mu grozil, da ga enkrat pretepe, zato sta ga napadla kočijaž Ive Kovačič in hlapec France Bradač. Pri pretepu je dobil Lukšič na lobanji razpokline, vsled katerih je umrl dne 25. maja v bolnici v Kandiji. Storitca so orožniki aretovali, sodišče ju je zopet izpustilo.

Doma in na tujem.

Postojna je postala mesto. Podzemeljski čari, ki so edini na svetu in katere občuduje vsako leto ogromna množica potujočih, pripomogli so do tega, da je Postojna postala mesto. Radi tega se bode praznovala letošnja slavnost v postojnski jami na binkoštni pondeljek posebno slovesno. Več godb, med drugimi tudi mornarska godba iz Pulja, bode razveseljevalo mnogobrojne obiskovalce v obsežnih, bogato s kapniki okrašenih in čarobno električno razsvetljenih prostorih. Tudi za druge raznovrstne zabave ljudstva je obilo preskrbljeno. Posebni vlaki z znižanimi cenami bodo vozili ta dan iz Ljubljane, Trsta, Reke in Pulja. Jamska veselica se bo vršila pri vsakem vremenu, obisk jame je vsled suhih, breztežavnih promenadnih potov tudi ob ali po najhujših nalivih omogočen.

Vojaški dopusti za časa žetve. Poveljstvo 3. voja je določilo za letos pri pešpolkih, gorskih in trdnjavijskih topničarjih in trenu tritedenski dopust za časa žetve. Ob tem času se ne vrše nikake orožne vaje niti kako vežbanje. Pri konjenici, poljskih topničarjih in tehničnih oddelkih pa se vežbanje nadaljuje, in le če razmere dopuščajo, odpuste nekaterne na tritedenski dopust. Letošnje vojaške vaje se zaključijo 11. sept.

„Pri nas ima vsak prostor, ako tudi ne hodi v cerkev!“ „Slovenec“ z dne 18. maja t. l. ima kratko poročilo, da je imel dr. Pegan v nedeljo shod pri Pečarju v Mostah. Klerikalno glasilo je sicer zelo gostobesedno, toda o tem shodu ne priobčuje nobenih podrobnosti. Zakaj! Ali se boji povedati, kar je govoril deželni odbornik dr. Pegan? Če poslanec stranke, ki ima na svoji zastavi napisano kot prvo točko vero, govori na javnem shodu, da je vera postranska stvar, potem ima pač list,

ki je obenem glasilo škofa Antona Bonaventure vzpričo takega govora zelo težko stališče, mu pač ne kaže družega, kakor o njem molčati. Ker pa bi bilo le škoda, da bi javnost ne izvedela, kakšne nazore ima poslanec S. L. S. in deželni odbornik dr. Vladislav Pegan o veri in politiki, konstatujemo mi, da se je dr. Pegan na shodu pri Pečarju izrazil dobesedno takole: „Pri nas ima vsak prostor, ako tudi ne hodi v cerkev, samo, ako je pošten Slovenec.“ Vprašamo, če je presvetli Anton Bonaventura, vrhovni šef S. L. S., tudi teh nazorov?

Vinsko razstav na Dunaju je priredilo dne 13. in 14. maja t. l. avstrijsko vinarsko društvo v veliki dvorani magistratnega poslopja. Uspela je dobro. Iz njenega poročila povzamemo sledeče: Dela priredba je bila v splošnem prav instruktivna, le žal, da je bila v imenikih mala zmešnjava vsled nekaterih prepozno zglasivših se razstavljalcev in prepozno dospelih pošiljatev. Dandanes je pač neobhodno potrebno, da se vsaka količaja vinorodna dežela takih razstav udeleži, da pokaže širšemu svetu svoj pridelek. In Kranjska, ki je lansko leto pridelala okroglo 400.000 hl vina, se mora že iz tega stališča udeleževati takih priredb, da se jo bolj spozna in si po možnosti izvojuje izvoz vina v tuje kraje. Prihodnje leto priredi avstrijsko vinarsko društvo zopet enako državno razstavo s premovanjem na Dunaju, na kar že sedaj opozarjamo naše vinogradniketin vinarske zadrage. Pripomnimo pa, da povoljen uspeh pri dunajskih razstavah je mogoč le tedaj, če se razstavijo le po novem načinu napravljena finejša in izbrana vina n. pr. burgundec, zelen, karmenet, rizling itd. ali tipična deželna vina kakor n. pr. dolenjski cviček, dočim se z razstavljanjem lokalnih nizkih vrst, kakor n. pr. klarenca, mejina, gnjet itd., doseže nasproten uspeh, zlasti ako so taka vina trdo kuhana. Posebno je pri takih razstavah gledati na to, da so poslana vina brez vsake napake. Pri bodoči prireditvi upamo, da bo Kranjska še bolje zastopana, kot je bila sedaj.

Laški vohun v Južnih Tirolah. 40letni žagar Damjan Cis je obdolžen, da je 22. januarja l. 1908 vodil tujega stotnika generalnega štaba, da si je ogledal vojaške naprave v juž. Tirolah. Poleg tega je tudi obtožen, ker so našli pri njem poleg velikega noža, revolver. Žandar Jos. Dalpec je izvedel, da se je tuj gospod v poštnem vozu izrazil, da si je ogledal trdnjavo. Poizvedel je, da je tujec vprašal po številu vojakov v teh krajih. Blizu žage Damjana Cis je tujec izstopil ter šel k njemu. Cis ga je spremljeval, dokler sta se vrnila ob 8. zvečer. Na pošti se je tujec podpisal: Emil Maggia iz Brescie, dočim je ljudem pripovedoval, da je iz Verone. Cis je Italjan, ter znan iredentovec. Cis pravi, da je tujec pri njem kupoval les. Ne more tajiti, da ga je peljal od Kreta čez Por in Ber. Začetkoma je dejal, da nista prišla do vojaških naprav, pozneje je priznal, da je prišel v pogovoru do trdnjave, katero so takrat pričeli zidati. Priznal je tudi, da je s tujcem o tem govoril, ker je bil mnenja,

da je tujec le lesni agent. Po izjavi vojaške oblasti, se je bilo opozorilo okoličane, naj varujejo tajnost.

Samoumor vojvode Abruškega? V Parizu se je raznesla govorica, da je vojvoda Abruški, bratranec italijanskega kralja, storil s samoumorom konec svojemu življenju. Nahajal se je na nekem znanstvenem potovanju v Aziji, kamor je bil odpotoval dne 26. marca na parniku „Ocean“ iz Marseila.

Pregnani Abdul Hamid. Eks-sultan stanuje v krasni vili v Solunu. Zelo je potr. Je le jajca in meso, ker se boji zastrupljenja. Kuhar Musin prinese jedi v tančico zavite in zapečatene na mizo. Haremske žene so večinoma mlade. Včasih se prikaže katera izmed njih v 2. nadstropju pri oknu v beli ali krem svileni obleki. O sultanu se pripoveduje, da je imel preje kaj čuden okus. Dolgoletna ljubljenska sultanova je bila ženska iz Belgije, kaj čudnih lastnosti. Dolga je bila 2'1 m, težka pa 3 cente. Orjakinja je rastla brada, katere si pa ni smela briti. Poseben evnuh ji je česal in mazal vsak dan brado. Včasih ji je napravil iz brade kite in obesil nanje zvončke, da je sultan slišal, kdaj mu je prišla nasproti. Ta ženska se je sultanu ščasoma pristudila. Ko je videla, da je sultan ne mara več, je zblaznela.

Avstrijci v sredini Afrike. Od srede marca je družba Pik-Biber v Adis Ababi, glavnem mestu Abesinije. Cesar Menelik, ki se dobro počuti kljub temu, da se je pisalo, da je že mrtev, jih je sprejel in sicer prav prijazno, ker posebno spoštuje našega cesarja. Abesinci so Avstrijcem sploh prijazni, ker so v kupčijski zvezi z nami. Ekspedicija bo šla po potih, ki so dozda Evropejcem neznani, v Gambelo in po belem Nilu v Kartum.

V rastlinskem poskuševanju kmečke šole na Grmu pri Novem mestu so se delale poskušnje z različnimi

vrstami ovsa, ajde, krompirja in deteljnih mešanic. Ovsu so se sejale sledeče vrste: beli sabljar, orjaški dolar-oves, Vanekov kraljevi oves in ruski zlati oves. Beli sabljar je najbolje obrodil. Dal je na 1 a60 l zrnja in 33 kg slame ali na 1 ha 60 hl zrnja in 33 q slame. Ker tehta 1 hl zrnja le 37 kg, bi znašal ves pridelek v zrnju 22 q. Od ajde so se vzele za poskušnjo navadna črna ajda in siva ajda. Na dveh oddelkih se ni nič gnojilo, na dveh oddelkih pa z umetnim gnojem in sicer s 300 kg rudninskega superfosfata na 1 ha. Poskušnja je pokazala, da se je doseglo z umetnim gnojem 3 hl več zrnja in 6 q več slame. Glede vrst ajde se je pa pokazalo, da je dala siva ajda za polovico več slame kakor črna, zato pa lažje zrnje. Siva ajda je dala na 1 ha 50 q slame, črna 30 q, zrnje je pa tehtalo pri črni ajdi 58 kg, pri sivi pa 46 kg hl. Pri krompirju so se delale poskušnje z različnimi vrstami kakor z dr. Nilson, Heine, Vaclav, Leo, one-

jidovcem, ameriškim zgodnjim in solnčnikom (Early Sunrice). Letos je najbolj obrodil Heine. Onejidovca se je pridelalo 220 q, Heineja 295 q na 1 ha. Heine je okrogel, debelokožnat krompir z rumenim mesom.

Prva češka splošna delniška družba na zavarovanje na življenje v Pragi ima svoje glavno zastopstvo za vse slovenske dežele v Trstu. Ta družba zavaruje na življenje po najnižjih cenah in po najugodnejših pogojih.

Za kratek čas.

Uljudnost. Gospod sosedu v natlačeno polnem vagonu: „Ne zamerite, da ne morete odzdaj več na moji nogi stati, ker moram na tej postaji izstopiti!“

Dober pes. Gospod: „Saj ste rekli, da je pes dober za podgane — dozda mi še nobene ni vjel!“ Pasjerejec: „No, ali to ni dobro za podgane?“

C. kr. p. t. v.

avstrijska zavarovalna družba

„DUNAV“ na DUNAJU

zavaruje vsem p. n. gosp. kmetovalcem po najugodnejših pogojih in proti zmernim premijam travniške in poljske pridelke, kakor tudi **vinograde proti škodi po toči.** Dotične ponudbe se lahko stavijo pri vseh krajevnih in potovalnih zastopnikih družbe ter neposredno pri

generalnem zastopu v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 12,

ki sprejema tudi zanesljive in delavne osebe kot

posredovalce zavarovanj proti toči.

Prva slovenska trgovina

Pevc & Roželj

Manufakturno, galanterijsko
in specerijsko blago

na debelo in drobno.

Zaloga moke V. Majdiča ter zaloga železnine

V KOČEVJU

v hiši slovenske „Kočevske posojilnice“.